Lietas Nr. C32338114
Lietas arhīva Nr. C-1821-15/13

AIZMUGURISKS SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Rīgā, 2015. gada 3. novembrī

Rīgas pilsētas Ziemeļu rajona tiesa

tiesnese M. Griķe
tiesas sēžu sekretāre A. Šeniņa

civillietā
Nosaukums A/, reģistrācijas Nr. /reģistrācijas numurs/, prasībā pret /pers. B/, personas kods /personas kods/, par parāda piedziņu.

Aprakstošā daļa

2014. gada 18. decembrī ierosināta civillieta prasītāja /Nosaukums A/ prasībā pret /pers. B/ par parāda piedziņu ar prasības summu EUR 6234,80.

Prasība pamatota Civillikuma 1587.,1716., 1717., 1720., 1722., 1753., 1756., 1765., 1770., 1779., 1828., 2021. pantu, Civilprocesa likuma 1., 24., 26., 33., 34., 39., 41., 44., 127.-130., 195., 406.^{6} panta trešo daļu, 406.^{8} panta trešo daļu, 487. panta pirmās daļas 1. punktu un līzinga līguma noteikumiem.

Prasībā norādīti apstākļi, ka 2009.gada 28.jūlijā starp prasītāju un atbildētāju noslēgts līgums Nr.28070901CIB (turpmāk – līzinga līgums).

Saskaņā ar līzinga līgumu prasītājs nopērk atbildētāja izvēlēto īpašumu- transportlīdzekli, /TL marka/, šasijas Nr./šasijas numurs/ (turpmāk – īpašums) par summu EUR 10054,18, savā īpašumā un nodod to atbildētājam turējumā un lietošanā, bet atbildētājs veic maksājumus un nodrošina īpašuma pakāpenisku izpirkšanu saskaņā ar līzinga līgumu un maksājumu grafiku.

Saskaņā ar līzinga līguma 8.3. un 1. punktu puses vienojās, ka gadā atbildētājs maksās prasītājam procentus saskaņā ar mainīgo procentu likmi, kas sastāv no: mainīgās procentu likmes daļas 6 mēnešu LIBOR EUR likme (Līzinga līguma noslēgšanas dienā- 1,16438 %) + fiksētās procenta likmes daļas 4 %, kopā = 5,16438 %.

Atbildētājs ar līgumu uzņemtās saistības izpildījis tikai daļēji, izveidojot maksājumu kavējumu.

Tā kā atbildētājs ir pieļāvis samaksas termiņa nokavējumu, ir piemērojami līzinga līguma 9.1. punkta noteikumi, kuri paredz, ka atbildētājs maksā prasītājam līgumsodu 0,5 % apmērā no savlaicīgi neveiktās maksājuma summas par katru līzinga līgumā noteiktā maksājuma kavējuma dienu līdz līzinga līguma izbeigšanas dienai.

Saskaņā ar līzinga līguma 5.4. punktu, atbildētājam ir pienākums pasargāt prasītāju no īpašuma zuduma riska.

Saskaņā ar līzinga līguma 6.12. punktu, ja atbildētājs neievēroja līzinga līguma nosacījumus, prasītājs bija tiesīgs pieprasīt un atbildētājam bija pienākums nekavējoties izpildīt prasītāja prasību nogādāt īpašumu prasītājam.

2010. gada 17. decembrī Siguldas tiesā lietā Nr. 135019610 tika pieņemts lēmums par atbildētāja saukšanu pie administratīvās atbildības, ar ko atbildētājam par īpašuma vadīšanu atkārtoti gada laikā bez transportlīdzekļa vadīšanas tiesībām uzlikts sods- administratīvais arests uz piecām diennaktīm un naudas sods LVL 400 apmērā, kā arī lēmumā ir norādīts, ka īpašums no atbildētāja tika izņemts un tiks atgriezts pēc soda naudas samaksas. Vadot īpašumu bez transportlīdzekļa vadīšanas tiesībām, atbildētājs neievēroja līzinga līguma 6.12. punktu, un pēc naudas soda samaksāšanas, pamatojoties uz līzinga līgumu un rīkojoties kā rūpīgs īpašnieks 2010. gada 28. decembrī prasītājs no nodrošinājuma valsts aģentūras stāvlaukuma īpašumu pārņēma savā turējumā.

Līzinga līguma 6.16. punkts nosaka, ka atbildētājam jāmaksā maksājumi saskaņā ar maksājumu grafiku un līzinga līguma noteikumiem arī gadījumos, kad prasītājs pārņem īpašumu savā turējumā, tātad- prasītājam pastāv tiesības pārņemt īpašumu savā turējumā arī nebeidzot līgumu. Vienlaikus norādītais punkts nosaka, ka prasītājs savu iespēju robežās veic īpašuma pārdošanu. Tādā gadījumā puses veic savstarpējus norēķinus, kad prasītājs ir tiesīgs no īpašuma pārdošanas saņemto summu novirzīt uz visu prasītāja prasījumu apmierināšanu, un tikai tad atlikušo summu izmaksāt atbildētājam.

2011. gada 14. janvārī prasītājs veica īpašuma novērtēšanu pie sertificēta eksperta /pers. F/, kurš pārstāv /Nosaukums D/, reģistrācijas Nr. /reģistrācijas numurs/. Saskaņā ar transportlīdzekļa novērtēšanas aktu, īpašuma ātrās realizācijas vērtība tika noteikta EUR 3750.

2011. gada 20. janvārī prasītājs pārdeva īpašumu par EUR 3750. Prasītājs saņemto pirkuma maksu novirzīja atbildētājas līzinga līguma saistību dzēšanai. Pirkuma maksa nav pietiekama visas atbildētājas saistību dzēšanai.

Atbildētājs nav veicis parāda apmaksu EUR 6234,80 apmērā, kas sastāv no pamatsummas EUR 5874,40, likumiskie nokavējuma procenti par laika periodu no 20013.gada 28. aprīļa līdz 2014. gada 25. oktobrim EUR 360,40 no pamatsummas EUR 5874,40, ko prasītājs lūdz piedzīt no atbildētāja, kā arī lūdz piedzīt tiesāšanās izdevumus un atzīt tiesības prasītājam saņemt no atbildētāja likumiskos 6% no simta gadā no parāda pamatsummas līdz sprieduma izpildei.

Atbildētājs paskaidrojumus nav sniedzis, uz tiesas sēdi neieradās. Par tiesas sēdes vietu un laiku viņam paziņots likumā noteiktā kārtībā, savlaicīgi nosūtot pavēstes uz deklarēto dzīvesvietas adresi. Nav likumīgu šķēršļu lietas izskatīšanai bez atbildētāja klātbūtnes.

Tiesas sēdē, izskatot lietu bez atbildētāja klātbūtnes, prasītāja pilnvarota pārstāve /pers. C/prasību uzturēja, paskaidrojot, ka apstākļi nav mainījušies. Atbildētājs saistības nav pildījis, iebildumus par aprēķinu vai citus, nav cēlis, nekādus lūgumus nav pieteicis.

Tiesa nekonstatēja Civilprocesa likuma 209., 210.pantā minēto pamatu lietas izskatīšanas atlikšanai. Tiesa uzskata, ka saskaņā ar Civilprocesa likuma 156.panta pirmo daļu lietu var izskatīt atbildētāja prombūtnē.

Tiesa atzīst, ka lietā ir taisāms aizmugurisks spriedums. Saskaņā ar Civilprocesa likuma 208.^{1} panta noteikumiem – aizmugurisks spriedums ir

spriedums, ko pirmās instances tiesa taisa lietā, kurā atbildētājs nav sniedzis paskaidrojumus par prasību un nav ieradies pēc tiesas aicinājuma, nepaziņojot neierašanās iemeslus. Aizmugurisku spriedumu tiesa taisa, pamatojoties uz prasītāja prasībā norādītajiem apstākļiem, kas tiek vērtēti arī kā paskaidrojumi, un lietā esošajiem materiāliem, jo tiesa tos atzīst par pietiekamiem strīda izšķiršanai.

Motīvu daļa

Pušu tiesiskās attiecības nosaka prasībā norādītais un tiesā iesniegtais finanšu līzinga līgums (lietas lapa 9-17), kas pierāda prasītāja prasījuma tiesības, saskaņā ar Civillikuma 1483. panta 4. punktu. Pielīgts līgumu priekšmets, termiņi, samaksa, tās kārtība. Puses vienojušās par darījumu būtiskajām sastāvdaļām. Prasītāja puse pielīgtās saistības izpildījusi, to apšaubīt nav pamata.

Civillikuma 1587. pants uzliek pienākumu izpildīt tiesīgi noslēgtu līgumu.

Saskaņā ar Civillikuma 1587.pantu tiesīgi noslēgts līgums uzliek līdzējam pienākumu izpildīt apsolīto, un ne darījuma sevišķais smagums, ne arī vēlāk radušās izpildīšanas grūtības nedod vienai pusei tiesību atkāpties no līguma.

Finanšu līzinga līgumu Nr. 28070901CIB apšaubīt nav pamata, saskaņā ar kuru prasītājs nopirka atbildētāja izvēlēto transportlīdzekli savā īpašumā un nodeva to atbildētājam turējumā un lietošanā, bet atbildētāja pienākums bija veikt maksājumus un nodrošināt transportlīdzekļa pakāpenisku izpirkšanu saskaņā ar līgumu un maksājumu grafiku.

Transportlīdzekļa nodošanu turējumā un lietošanā atbildētājam apliecina atbildētāja paraksts uz 2009. gada 29. jūlija pieņemšanas-nodošanas akta (lietas lapa 20).

Atbildētājs, parakstot līzinga līgumu, apņēmās ievērot līgumā 2.1.punktā noteikto, tas ir, maksāt prasītājam līguma maksājumus saskaņā ar līgumu noteiktos maksājumus.

Saskaņā ar līzinga līgumu puses vienojās, ka gadā atbildētājs maksās prasītājam procentus saskaņā ar mainīgo procentu likmi, kas sastāv no: mainīgās procentu likmes daļas 6 mēnešu LIBOR EUR likme (Līzinga līguma noslēgšanas dienā- 1,16438 %) + fiksētās procenta likmes daļas 4 %, kopā = 5,16438 %. Atbilstoši līguma terminiem „Procenti" un „Procentu periods" procentu likmes mainīgā daļa mainās vienu reizi 6 mēnešu laikā.

Prasītājs savas saistības ir izpildījis pilnībā, bet atbildētājs ar līgumu uzņemtās saistības izpildījis tikai daļēji, izveidojot maksājumu kavējumu.

Līzinga līguma 8.1.punktā ir noteikts, ka atbildētājs veic līzinga atmaksu un procentu maksājumus līzinga līgumā un maksājumu grafikā noteiktajā apmērā un termiņos. 8.4. punktā noteikts, ka prasītājs pēc procentu likmes izmaiņām nākamajam procentu periodam 10 (desmit) darba dienu laikā pēc procentu likmes mainīgās daļas jaunā perioda sākuma nosūta atbildētājam jaunu maksājumu grafiku un uz atbildētāja norādīto adresi. Maksājumu grafiks ir sasitošs pusēm no tā sagatavošanas datuma un par maksājuma grafika saņemšanu ir atbildīgs atbildētājs, turpmāk līzinga līguma maksājumi ir veicami saskaņā ar jauno maksājuma grafiku neatkarīgi no tā faktiskās saņemšanas.

Atbildētāja pieļāva maksājumu kavējumu, pēdējais maksājums līguma darbības laikā veikts 2010. gada 2. decembrī, ko prasītājs novirzījis daļējai pamatsummas un līgumsoda parāda summas un lietošanas procentu summas dzēšanai.

Tā kā atbildētājs ir pieļāvis samaksas termiņa nokavējumu, prasītājs ir piemērojis līguma 9.1.punkta nosacījumus, kuri paredz, ka atbildētāja maksā prasītājam līgumsodu 0,5 % apmērā no savlaicīgi neveiktās maksājuma summas par katru līzinga līgumā noteiktā maksājuma kavējuma dienu līdz līguma izbeigšanas dienai.

Saskaņā ar Civillikuma 1943.pantu aizņēmējam jāatdod tāda pati summa vai daudzums, kādu viņš saņēmis un saskaņā ar Civillikuma 1946.pantu procenti par aizdevumu dodami tikai tad, ja tie bijuši tieši norunāti vai ja parādnieks pielaidis nokavējumu. Saskaņā ar Civillikuma 1753.pantu ar procentiem jāsaprot tā atlīdzība, kas dodama par kādas naudas summas vai citu atvietojamu lietu lietošanas atvēlējumu vai kavējumu, samērā ar viņu daudzumu un lietošanas ilgumu. Saskaņā ar Civillikuma 1756.pantu pienākums maksāt procentus pamatojas vai nu uz tiesisku darījumu, vai uz likumu un saskaņā ar Civillikuma 1765.pantu procentu apmērs tieši jānosaka aktā vai darījumā.

Saskaņā ar Civillikuma 1652.pantu parādnieka nokavējums ar visām tā sekām iestājas pats no sevis, kad viņš palaidis garām termiņu, kas nolikts izpildīšanai ar līgumu.

Saskaņā ar Civillikuma 1716.pantu līgumsods ir pametums, ko kāda persona uzņemas ciest sakarā ar savu saistību tajā gadījumā, ja viņa šo saistību neizpildītu vai neizpildītu pienācīgi. Saskaņā ar Civillikuma 1717.pantu līgumsodu var pievienot katram līgumam, un to var noteikt ne vien naudā, bet arī citās vērtībās. Līgumsoda apmēru noteic līdzēji, un tas nav aprobežots ar zaudējumu lielumu, kādi paredzami no līguma neizpildīšanas. Saskaņā ar Civillikuma 1720.pantu kreditoram ir tiesības prasīt līgumsodu, ja tā tieši bijis norunāts.

Saskaņā ar līzinga līguma 5.4. punktu, atbildētājam ir pienākums pasargāt prasītāju no īpašuma zuduma riska.

Saskaņā ar līzinga līguma 6.12. punktu, ja atbildētājs neievēroja līzinga līguma nosacījumus, prasītājs bija tiesīgs pieprasīt un atbildētājam bija pienākums nekavējoties izpildīt prasītāja prasību nogādāt īpašumu prasītājam.

2010. gada 17. decembrī Siguldas tiesā lietā Nr. 135019610 tika pieņemts lēmums par atbildētāja saukšanu pie administratīvās atbildības, ar ko atbildētājam par īpašuma vadīšanu atkārtoti gada laikā bez transportlīdzekļa vadīšanas tiesībām uzlikts sods- administratīvais arests uz piecām diennaktīm un naudas sods LVL 400 apmērā, kā arī lēmumā ir norādīts, ka īpašums no atbildētāja tika izņemts un tiks atgriezts pēc soda naudas samaksas. Vadot īpašumu bez transportlīdzekļa vadīšanas tiesībām, atbildētājs neievēroja līzinga līguma 6.12. punktu, un pēc naudas soda samaksāšanas, pamatojoties uz līzinga līgumu un rīkojoties kā rūpīgs īpašnieks 2010. gada 28. decembrī prasītājs no nodrošinājuma valsts aģentūras stāvlaukuma īpašumu pārņēma savā turējumā.

Līzinga līguma 6.16. punkts nosaka, ka atbildētājam jāmaksā maksājumi saskaņā ar maksājumu grafiku un līzinga līguma noteikumiem arī gadījumos, kad prasītājs pārņem īpašumu savā turējumā, tātad- prasītājam pastāv tiesības pārņemt īpašumu savā turējumā arī nebeidzot līgumu. Vienlaikus norādītais punkts nosaka, ka prasītājs savu iespēju robežās veic īpašuma pārdošanu. Tādā gadījumā puses veic savstarpējus norēķinus, kad prasītājs ir tiesīgs no īpašuma pārdošanas saņemto summu novirzīt uz visu prasītāja prasījumu apmierināšanu, un tikai tad atlikušo summu izmaksāt atbildētājam.

2011. gada 14. janvārī prasītājs veica īpašuma novērtēšanu pie sertificēta eksperta /pers. F/, kurš pārstāv SIA "AR-CONTROL", reģistrācijas Nr. /reģistrācijas numurs/. Saskaņā ar transportlīdzekļa novērtēšanas aktu, īpašuma ātrās realizācijas vērtība tika noteikta EUR 3750.

No lietas materiāliem pievienotā pirkuma- pārdevuma līguma Nr. 200111-03PL (lietas lapa 37) redzams, ka prasītājs pārdevis lietā minēto transportlīdzekli /nosaukums E/

Prasītājs saņemto pirkuma maksu novirzīja atbildētāja līguma saistību dzēšanai, tas ir, sakarā ar transportlīdzekļa realizāciju papildus izdevumiem EUR 1451,43 (lietas lapa 29-34), lietošanas procentu parādam EUR 170,38 un līgumsodam EUR 516,52, taču tā kā pirkuma maksa nenosedza pilnībā visu atbildētāja saistību apjomu, tad prasītājam ir tiesības prasīt no atbildētāja atlikušās saistības summas piedziņu.

Civilprocesa likuma 93.panta pirmajā daļā noteikts, ka katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījums vai iebildumus. Prasītājam jāpierāda savu prasījumu pamatotība. Atbildētājam jāpierāda savu iebildumu pamatotība.

Atbildētājs paskaidrojumus nav sniedzis, nekādus iebildumus nav cēlis.

Tiesa secina, ka pamatparāda un nokavējuma procentu apmērs pierādīts ar prasības pieteikumam pievienoto parāda aprēķinu. Tiesa secina, ka

prasītājs pamatoti aprēķinājis, ka neatmaksātā pamatsummas ir EUR 5874,40 un likumiskie nokavējuma procenti EUR 360,40.

Lietā nepastāv strīds par to, ka puses tiesīgi noslēgušas iepriekš minēto līgumu un par to, ka prasītājs savas saistības, kas izriet no minētā līguma, godprātīgi izpildījis un bija nodevis turējumā un lietošanā transportlīdzekli atbildētājam. Tāpat lietā nepastāv strīds par to, ka atbildētājs savas saistības nav labprātīgi pilnā apmērā izpildījis un parāda summu pilnībā prasītājam atmaksājis.

Civilprocesa likuma 195.pants nosaka, ka prasītājam ir tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt procentus. Līdz ar to tiesa secina, ka prasītājam atzīstamas tiesības saņemt likumiskos 6% procentus gadā no pamatsummas, kas uz doto brīdi ir EUR 5874,40 līdz sprieduma izpildei.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus.

Līdz ar to no atbildētāja par labu prasītājm piedzenami tiesas izdevumi - samaksātā valsts nodeva par prasības pieteikumu EUR 484,13 un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi EUR 4,70. Daļā, kurā tiesas izdevumi nav tikuši samaksāti, procesuālās ekonomijas nolūkā, atbilstoši tiesu praksei, tie piedzenami no atbildētāja valsts labā, atbilstoši taisītajiem faktiskajiem izdevumiem EUR 8,12.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1] pantu, nosakāms termiņš sprieduma labprātīgai izpildei.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 195. pantu, Civillikuma 1765. pantu, nosakāmas prasītāja tiesības saņemt likumiskos procentus no parāda summas.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 1., 5., 8., 10., 26., 33., 34., 41., 56., 59., 74., 82., 86., 92., 93., 95., 97., 104., 110., 128., 129., 147., 148., 156., 189., 190., 192., 193., 195., 204.[1] pantiem, tiesa

nosprieda:

apmierināt pilnīgi /Nosaukums A/, reģistrācijas Nr. /reģistrācijas numurs/, prasību pret /pers. B/, personas kods /personas kods/, par parāda piedziņu.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu /Nosaukums A/, reģistrācijas Nr. /reģistrācijas numurs/, parādu EUR 6234,80 (seši tūkstoši divi simti trīsdesmit četri eiro un 80 eiro centi) un tiesas izdevumus EUR 488,83 (četri simti astoņdesmit astoņi eiro un 83 eiro centi).

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu Latvijas Republikai ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus EUR 8,12 (astoņi eiro un 12 eiro centi).

Noteikt termiņu sprieduma labprātīgai izpildei 10 (desmit) dienu laikā no sprieduma stāšanās likumīgā spēkā.

Atzīt /Nosaukums A/, reģistrācijas Nr. /reģistrācijas numurs/, tiesības saņemt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, likumiskos 6% (seši procenti) gadā no nesamaksātās pamatsummas, kas uz doto brīdi ir EUR 5874,40 (piece tūkstoši astoņi simti septiņdesmit četri eiro un 40 eiro centi), par laiku līdz sprieduma izpildei.

Spriedumu prasītājs var pārsūdzēt 20 dienu laikā, Rīgas apgabaltiesai, apelācijas sūdzību iesniedzot Rīgas pilsētas Ziemeļu rajona tiesā.

Atbildētājs 20 dienu laikā no aizmuguriska sprieduma nosūtīšanas dienas ir tiesīgs iesniegt tiesai, kas taisījusi šo spriedumu, pieteikumu par tiesvedības atjaunošanu un lietas izskatīšanu no jauna.

Rīgas pilsētas Ziemeļu rajona tiesas tiesnese M. Griķe